

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

Каталог 3 вибіркових дисциплін

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля
ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від 22 грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2024-2025 н.р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація торгівлі
Викладач (-і)	Ціжма Юрій Іванович, доц., к.е.н., доц. кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки
Контактний телефон викладача	+380660764931
E-mail викладача	yurii.tsizhma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний, заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку консультацій, розміщеному на сайті кафедри https://kptpe.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/ .
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Організація торгівлі являє собою сукупність упорядкованих і взаємодіючих організаційних елементів (торговельних підприємств, організацій, підсистем), що створюють цілісну систему, а також комплекс цілеспрямованих організуючих дій, що забезпечують функціонування торгівлі.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Організація торгівлі» є відносини і зв'язки, що зумовлюють взаємодію внутрішніх елементів системи, а також процеси і дії організуючої спрямованості.</p> <p>Об'єктом організації торгівлі є сфера торгівлі як цілісна соціально-економічна система та складові її організаційної структури.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Загальні засади системи організації торгівлі Змістовий модуль 2. Основи організації роздрібної торгівлі Змістовий модуль 3. Організація оптової торгівлі Змістовий модуль 4. Організація окремих видів торгівлі</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Організація торгівлі» є формування у студентів сучасного економічного мислення, набуття та систематизація знань з організації торгівлі в сучасних умовах господарювання, вироблення вмінь і навичок їх використання у практичній діяльності.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація торгівлі» є оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками із питань організації торгівлі з використанням сучасних методів господарювання.</p> <p>Цілі навчальної дисципліни згідно з вимогами освітньої програми.</p> <p>Студент повинен знати: основні засади системи організації торгівлі; основні поняття про сутність, особливості, суб'єкти, об'єкти організації торгівлі; основні форми товароруху і товаропостачання; організаційні основи функціонування роздрібної та оптової торгівлі; організаційну побудову і розвитку роздрібної торговельної мережі; будову, улаштування і проектування роздрібних торговельних підприємств; систему торговельних послуг;</p> <p>уміти: організовувати процес роздрібного продажу товарів; організовувати торговельно-технологічний процес на підприємствах оптової торгівлі; розраховувати фінансові результати діяльності торговельного підприємства; організовувати товаропостачання і доставку товарів оптовим покупцям; організовувати електронну торгівлю; організовувати торгівлю на ринках; організувати зовнішньоекономічної торговельної діяльності.</p>	

Після вивчення початкової дисципліни студент повинен оволодіти такими **комунікаціями**: аналізувати сучасні тенденції та чинники організації роздрібної та оптової торгівлі; користуватися загальною системою організації товаропостачання і доставки товарів оптовим та роздрібним покупцям.

Вивчаючи навчальну дисципліну студент набуває **автономності та відповідальності**, що проявляється у наступному:

здатність аналізувати та коментувати відповідні моменти сутності, та організації оптової, роздрібно та електронної торгівлі;

здатність приймати обґрунтовані процесуальні рішення у процесі здійснення організації торгівлі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Здатність діяти відповідально та свідомо.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Результати навчання

Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	28
семінарські заняття	32
самостійна робота	120

Ознаки курсу						
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)			Нормативний / вибірковий	
5	076 «Підприємництво та торгівля»	3			вибірковий	
Тематика курсу						
Тема	кількість год.					
	Денна форма			Заочна форма		
	лек- ції	семінар- ські	самостій- на робота	лек- ції	семінар- ські	самостій- на робота
Змістовий модуль 1. Загальні засади системи організації торгівлі						
Тема 1. Організація торгівлі як галузь знань	2	2	8	1	-	12
Тема 2. Товарорух і товаропостачання: поняття та сутність	2	2	8	1	-	12
Змістовий модуль 2. Основи організації роздрібно торгівлі						
Тема 3. Організаційні основи функціонування роздрібно торгівлі	2	2	8	1	1	10
Тема 4. Організаційна побудова і розвиток роздрібно торговельної мережі	2	2	7	-	1	10
Тема 5. Будова, улаштування і проектування роздрібних торговельних підприємств	2	2	7	1	-	10
Тема 6. Організація процесу роздрібно продажу товарів	1	2	7	-	-	12
Тема 7. Технічне оснащення роздрібних підприємств торговельним немеханічним обладнанням	1	2	7	-	-	12
Змістовий модуль 3. Організація оптової торгівлі						
Тема 8. Організація оптової торгівлі	2	2	8	1	1	10
Тема 9. Організація торговельно-технологічного процесу на підприємствах оптової торгівлі	2	2	7	1	1	10
Тема 10. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства	2	2	7	-	-	12
Тема 11. Організація товаропостачання і доставки товарів оптовим покупцям	2	2	7	-	-	12
Змістовий модуль 4. Організація окремих видів торгівлі						
Тема 12. Організація електронної торгівлі	2	2	8	-	-	12
Тема 13. Організація торгівлі на ринках	2	4	7	1	1	10
Тема 14. Система торговельних послуг	2	2	7	1	-	12
Тема 15. Організація зовнішньоекономічної торговельної діяльності	2	2	7	-	1	10
Індивідуальне завдання	-	-	10	-	-	10
Усього годин	28	32	120	8	6	166

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 балів – (100 балів протягом семестру)				
	Поточне тестування та самостійна робота			Сума балів з навчальної дисципліни	
	Модуль 1		Модуль 2		
	Поточний контроль	Контрольна робота	Самостійна робота		
			Тестування		Індивідуальна робота
	Теми 1-8	Теми 1-8	Теми 1-8		Теми 1-8
	40	20	20		20
	100			100	
	Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та ECTS за такою схемою				
	Шкала оцінювання для екзамену				
	університетська	національна	шкала ЄКТС		
	90 – 100	відмінно	A		
	80-89	добре	B		
	70-79		C		
	60-69	задовільно	D		
	50-59		E		
	26-49	незадовільно з можливістю повторного складання	FX		
	1-25	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання – (ІЗ) «Організація власної торгівлі» (Студент обирає вид торгівлі, яким хоче займатись й створює модель власної реальної торгівлі).</p> <p>Індивідуальні завдання (ІЗ) виконується у вигляді презентації до 10 слайдів з вказанням назви завдання, шифру групи та прізвища виконавця.</p> <p>Оформляють ІЗ у вигляді презентації за допомогою інструментів Power Point, Prezi, Canva чи ін. (захист відбувається на останньому практичному занятті, презентація надсилається викладачу на електронну пошту).</p> <p>Максимальна оцінка за ІЗ становить 20 балів.</p>				
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання практичних завдань.</p> <p>Критерії поточного оцінювання:</p> <p>«5» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p> <p>«4» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>				

	<p>«3» – в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> <p>«2» – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>Поточні оцінки 2, 3, 4, 5, які можуть отримати студенти під час семінарських занять сумуються і розраховується середнє арифметичне (із заокругленням до десятих).</p> <p>Середній бал за поточний контроль переводиться у 20 бальну шкалу.</p> <p style="text-align: center;">ДОДАТКОВІ БАЛИ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ</p> <p>Доповнення усного виступу:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.</p> <p>Суттєві запитання до виступаючих:</p> <p>2 бали – отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.</p> <p>1 бал – отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.</p> <p>Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):</p> <p>Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену робочою програмою. Головна мета есе – це самостійне викладення студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.</p> <p>Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.</p> <p>1 бал – бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки</p> <p>1 бал – бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.</p>
Вимоги до контрольної роботи	<p>Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання. Підсумковий модульний контроль знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт .</p> <p>Передбачено виконання двох контрольних робіт, які проводиться в кінці 2 і 4 змістових модулів. Кожна контрольна робота оцінюється максимум 10 балів (20 балів).</p> <p>Контрольна робота включає такі види завдань :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичне завдання (2 бал) 2. Теоретичне завдання (2 бал) 3. Задача (2 бали) 4. Тестові завдання 4 тести по 1 балу (4 бали)

	<p>Результат контрольної роботи округляється за математичним методом до цілого числа.</p> <p>В період карантину контрольна робота проходить в режимі тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) 20 тестів по 0,5 бала (10 балів) (дві спроби – кращий результат).</p>
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студентів:</p> <p>1. Тестування</p> <p>2. Індивідуальна робота</p> <p>Тестовий контроль: студент опрацьовує питання, що призначені для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).</p> <p>Максимальна кількість балів за тестування становить 20 балів (20 тестів по 1 балу). Тестування проводиться в визначений період для контролю самостійної роботи.</p> <p>Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання індивідуального завдання (ІЗ).</p> <p>Максимальна кількість балів за ІЗ становить 20 балів.</p> <p>Контроль знань індивідуальної роботи проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студент повинен набрати не менше 50 балів у сумі за змістові модулі (ЗМ):</p> <p>Поточний контроль (1-40 балів).</p> <p>Контрольна робота (1-20 балів).</p> <p>Тестування (1-20 балів).</p> <p>Індивідуальне завдання (1-20 балів).</p> <p>Якщо студент набрав менше 50 балів. Дозволяється, як виняток, з дозволу декана факультету за заявою, погодженою з кафедрою підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з навчальної дисципліни (відпрацювання пропущених занять, перекладання змістових модулів, виконання індивідуальних завдань тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p>
Підсумковий семестровий контроль	<p>Підсумковою формою контролю є залік, який виставляється як сума балів за модулями.</p> <p>Студентам, які мають з навчальної дисципліни оцінку від 1 до 49, були недопущені або не з'явилися на залік, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.</p> <p>В умовах online ідентифікація здобувача вищої освіти відбувається з використанням програми Zoom або Google Meet.</p> <p>Повторне складання заліків допускається не більше двох разів з кожної дисципліни:</p> <p>один раз викладачеві (талон №2) усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.</p> <p>Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Академічна доброчесність. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення в університеті https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p>	

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях, при цьому оцінка не ставиться, а нб округляється.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти можуть зараховуватись відповідно до Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти в університеті.

Використання штучного інтелекту (ШІ) дозволяється як допоміжного інструменту.

8. Рекомендована література

1. Балджи М. Д., Однолько В. О. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. – К.: ФОП Гуляєва В.М., 2021. 344 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12924/1/Навчальний%20посібник%20Балджи%2c%20Однолько.doc.06.07.2021.pdf>
2. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.]. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. 240 с. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/nayka/monography/bozulenko_2021.pdf
3. Голошубова Н. О. Оптова торгівля: організація та технологія : навч. посіб. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К., 2005. - 264 с.
4. Голошубова Н.О. Організація торгівлі: підручник. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Київ. нац. торг.-економ. Ун-т, 2012. 680 с.
5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (дата звернення: 07.12.2023)
6. Кодекс України про банкрутство від 18 жовтня 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text> (дата звернення: 07.12.2023)
7. Лекції з дисципліни «Організація торгівлі»: для студентів ступеня «бакалавр» / М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 137 с.
8. Організація торгівлі. Підручник 3-тє вид. – за редакцією Алопія В. В. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632 с.
9. Підприємство, торгівля та біржова діяльність: підручник / за заг. ред. І.М. Сотник, Л.М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
10. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text> (дата звернення: 07.12.2023)
11. Про електронну комерцію. Закон України № 675-VIII від 03.09.2015 р. Зі змінами від 25 квітня 2019 року N 2704-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T150675.html. (дата звернення: 07.12.2023)

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Бібліотека ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pnu.edu.ua> (дата звернення: 07.12.2023).
2. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>. (дата звернення: 07.12.2023).
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 07.12.2023).
4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого URL: <https://nlu.org.ua>. (дата звернення: 07.12.2023).
5. Офіційний сайт ДП «УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ» URL: <https://www.ukrcsm.kiev.ua/index.php/en/> (дата звернення: 07.12.2023).
6. Офіційний сайт Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» URL: <https://uas.gov.ua/> (дата звернення: 07.12.2023).
7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. (дата звернення: 07.12.2023).
8. Офіційний сайт Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів URL: <https://dpss.gov.ua>. (дата звернення: 07.12.2023).
9. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk->

UA. (дата звернення: 07.12.2023).

10. Офіційний сайт Асоціації "ДжіЕс1 Україна" URL: <https://gs1ua.org/ua> (дата звернення: 07.12.2023).

Доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

Викладач
Ціжма Юрій Іванович